

Samenvatting en richtingen

Draagvlakronde Samenlevingsakkoord Gouda 2026–2030 — definitieve uitkomsten

Deze samenvatting geeft de richting weer die uit de stad komt. Zij is gebaseerd op de openbare draagvlakronde en bewust geschreven vanuit één vraag: wat zegt de samenleving, en welke richting geeft dat? Partijposities zijn hier bewust weggelaten — dit is wat er uit de samenleving komt, en dat geeft richting. Het akkoord is een richtinggevend, niet-bindend document; per onderwerp kunnen wisselende meerderheden ontstaan.

De ronde leverde 1.015 ingevulde vragenlijsten op met in totaal 3.042 open opmerkingen. Per stelling is een signaal bepaald via een vaste regel (zie “Zo lees je de richtingen”). De open opmerkingen zijn per thema geordend; de richtingen hieronder volgen uit die thema’s.

De respons in beeld

Voordat we de richtingen lezen, eerst wie er reageerde. De onderstaande verdelingen komen hard uit de data. De vergelijking met de Goudse bevolking is een externe referentie (CBS / AlleCijfers, alle leeftijden) en geen gemeentelijk cijfer; de leeftijdsklassen wijken bovendien af van die in de enquête, dus die vergelijking is richtinggevend, niet exact.

Leeftijdsopbouw van de respons

Leeftijd	Aantal	% van geldig
18–29 jaar	69	6,9%
30–44 jaar	240	24,2%
45–64 jaar	388	39,1%
65–74 jaar	221	22,3%
75 jaar of ouder	75	7,6%
Geldig (22 leeg)	993	100%

De respons leunt sterk op de oudere helft van de stad: 45-plussers vormen samen ongeveer 69% en 65-plussers ongeveer 30%. Afgezet tegen de leeftijdsopbouw van de Goudse volwassenen (externe referentie) zijn jongvolwassenen (18–29) duidelijk ondervertegenwoordigd en is de groep 45–74 oververtegenwoordigd. Dit is een bekend patroon bij dit type peiling en is van belang bij het wegen van de uitkomsten.

Spreiding over de wijken (op postcode)

Postcode	Wijk	Aantal	% van geldig
2801	Binnenstad	168	18,2%
2802	De Korte Akkeren	137	14,9%
2803	Bloemendaal	106	11,5%
2804	Plaswijck	137	14,9%
2805	Noord	119	12,9%
2806	Kort Haarlem	122	13,2%
2807	Goverwelle	108	11,7%
2808	Stolwijkersluis	5	0,5%
2809	Westergouwe	20	2,2%
Geen postcode opgegeven		93	—
Geldig totaal		922	100%

De respons komt uit alle negen Goudse wijken — geen enkele wijk ontbreekt. De Binnenstad (2801) leverde naar verhouding de meeste reacties en is, gezien haar omvang,

oververtegenwoordigd. Westergouwe (2809) valt op aan de andere kant: met 20 reacties is deze wijk duidelijk ondervertegenwoordigd, terwijl het een omvangrijke en snelgroeiende wijk is (ruim 4.200 inwoners, +14% in één jaar). Stolkijkersluis (2808) telt maar 5 reacties, maar dat is een heel kleine wijk (±440 inwoners); de respons is daar dus ongeveer in verhouding, alleen te klein om er wijk-specifieke conclusies aan te verbinden. De grootste wijken Plaswijk (±12.450 inwoners) en Bloemendaal (±10.060) zijn in absolute aantallen goed vertegenwoordigd (137 respectievelijk 106 reacties), al is dat gemeten naar inwonertal bescheiden. Een exacte onder- of oververtegenwoordiging per wijk vraagt om één consistente 18+-bevolkingstabel per wijk; die staat hier niet onder. De inwonertallen komen van CBS/AlleCijfers (alle leeftijden) en zijn een externe referentie.

Een opmerking over meerdere thema's

Veel opmerkingen raken meer dan één thema. Elke opmerking is daarom ingedeeld bij één primair thema — dat bepaalt het tellende cijfer en de weging — en krijgt daarnaast een secundair “ook genoemd”-label zodra zij een tweede thema raakt. Het secundaire label telt niet mee in de cijfers; het laat alleen de breedte zien. De methode is uitgewerkt in de leeswijzer voor raadsleden.

Zo lees je de richtingen

Per stelling is een signaal bepaald op basis van de gesloten vraag, via een vaste regel:

- **Steun** — ten minste 70% noemt het een goede keuze.
- **Verdeeld** — minder dan 70% goede keuze én ten minste 30% “niet de goede keuze”.
- **Aandacht** — minder dan 70% goede keuze, maar de tegenstand blijft onder 30%.

De richtingen daaronder zijn ingedeeld in sporen. Bevestiging betekent dat het punt al in het akkoord staat; die punten zijn per hoofdstuk als eerste opgenomen, zodat zichtbaar is wat de stad bevestigt en wat al geborgd is. Aanvullend op de lijn van het akkoord betekent erkenning of verduidelijking die de penvoerder direct kan verwerken. Een politieke keuze voor de fracties betekent dat er een echte keuze ligt — over geld, garanties of richting — die aan de fracties is. In de hoofdstukken zijn de drie sporen met kleur gemarkeerd: bevestiging (blauw), aanvullend op de lijn van het akkoord (groen) en politieke keuze (rood). Een vierde spoor, college, betreft punten die niet om akkoordtekst maar om uitvoering of een juridische afweging vragen; die gaan naar het college. Dat spoor komt in de draagvlakronde hieronder niet voor — daar gaat het om bevestiging, aanvullend op de lijn van het akkoord en politieke keuze — maar wel bij de zienswijzen van organisaties, uitgewerkt in de notitie “Zienswijzen thematisch”.

Aantal opmerkingen is geen draagvlakmaat

Twee bronnen, twee functies. De gesloten vraag meet het draagvlak: iederéén die de stelling beoordeelde telt mee. De open opmerkingen meten dat niet — daar telt alleen wie de moeite nam om te schrijven, en dat is structureel scheef. Wie het eens is laat vaak niets achter; wie het oneens is heeft een reden om te reageren. Dat is in deze ronde ook meetbaar: op vrijwel elke stelling zijn de schrijvers kritischer dan alle respondenten samen, oplopend tot +14 procentpunt “niet de goede keuze”. Het aantal kritische opmerkingen over een onderwerp lezen we daarom altijd tegen het gesloten signaal van datzelfde onderwerp:

- **Brede steun én kritische opmerkingen** — de kritiek komt vooral uit de tegenstemmende minderheid. Bij nieuwkomers is dat gemeten: van de schrijvers met een kritische opmerking wees 72% het beleid óók in de gesloten vraag af. Behandelen als inhoudelijk aandachtspunt, niet als richtingssignaal.
- **Verdeeld in de gesloten vraag** (woningbouw, parkeren, klimaat, sport) — de kritische opmerkingen weerspiegelen een échte tweedeling. Dit zijn wél richtingssignalen.
- **Meerderheid met forse reserve** (financiën, omzien naar elkaar, afval) — er is een meerderheid, maar de schrijvers zijn zoveel kritischer dat de reserve serieus is. Benoemen als reële zorg, niet als meerderheidspositie.

Bij elk hoofdstuk staat onderaan, cursief, hoe het gesloten signaal en de open opmerkingen zich daar tot elkaar verhouden.

Een groeiend Gouda — wonen, ruimte, parkeren en mobiliteit

Gesloten vragen: Woningbouw **verdeeld** (33/25/42, n=1002); Parkeren **verdeeld** (48/15/36, n=991); Verkeersveiligheid **steun** (77/14/9, n=988); Bodemdaling & vergroening **steun** (93/6/1, n=982).

De uitkomst. Wonen en parkeren zijn de echte splijtpunten. Bij woningbouw noemt maar een minderheid (33%) het een goede keuze, bij parkeren 48%. De schrijvers zijn hier nauwelijks kritischer dan alle respondenten, dus de open opmerkingen geven een getrouw beeld: dit is een reële tweedeling, geen minderheidsgeluid. Parkeren is met 175 opmerkingen het zwaarst genoemde onderwerp van de hele ronde, geconcentreerd in de binnenstad en Korte Akkeren. Verkeersveiligheid (77%) en vergroening/bodemdaling (93%) hebben juist brede steun. De rode draad: slimmer bouwen — eerst verdichten, optoppen en leegstand benutten, niet ten koste van groen.

Wat dit betekent. De aanpak die al in het akkoord staat — fiets, OV en deelauto, klimaatbestendig en groen bouwen, optoppen en transformatie — wordt door de stad bevestigd; daar is geen wijziging nodig. Aanvullende punten op de lijn van het akkoord zijn er niet: alles wat openligt raakt geld, tempo of locatiekeuzes en hoort dus bij de fracties. De zwaarste politieke keuze is parkeren — een fractie kan een uitspraak vragen over het parkeerbeleid en de rol van 'draagvlak' bij invoering, vooral in binnenstad en Korte Akkeren. Daarnaast liggen het bouwtempo en de locaties richting 88.000 inwoners en het sturen op woningtype (sociaal, senioren, doorstroming) open als politieke keuze.

Bevestiging — staat al in het akkoord

- **Mobiliteit, OV, fiets, auto & verkeersveiligheid** — fiets/OV/deelauto staan in akkoord (94 opmerkingen, +38 ook genoemd)
- **Bouwen niet ten koste van groen / open ruimte** — groen/koeler/waterbestendig staat in akkoord (99 opmerkingen, +70 ook genoemd)
- **Verdichten, optoppen, hoogbouw & herbestemmen leegstand** — optoppen/transformatie staat in akkoord (37 opmerkingen, +28 ook genoemd)

Politieke keuze — voor de fracties

- **Parkeren en parkeerbeleid** — parkeerbeleid & rol draagvlak (175 opmerkingen, +53 ook genoemd)
- **Algemene woningbouw / meer bouwen** — tempo & locaties 88.000 (22 opmerkingen, +26 ook genoemd)
- **Woningtype, sociaal, senioren & doorstroming** — sturen op woningtype (48 opmerkingen, +15 ook genoemd)
- **Tempo & schaal van de groei** — groei naar 88.000 (8 opmerkingen, +2 ook genoemd)

Een veilig Gouda — veiligheid en leefbaarheid

Gesloten vragen: Overlast en handhaving **steun** (88/9/3, n=1003); Ondermijning aanpakken **steun** (74/20/7, n=982).

De uitkomst. Veiligheid heeft brede steun (88% en 74% goede keuze). De vele opmerkingen over handhaving gaan niet tégen de lijn in, maar vragen om méér van hetzelfde: zichtbare handhaving, en aanpak van overlast, afval en fatbikes. Er is hier dus geen tegensignaal; de opmerkingen versterken de richting.

Wat dit betekent. De zichtbare aanpak van overlast, afval en fatbikes staat al in het akkoord en wordt bevestigd. Één aanvulling op de lijn volgt rechtstreeks uit de opmerkingen: de samenwerking met politie en wijkagent expliciet benoemen — dat verwerkt de penvoerder direct. Het enige echte keuzepunt is de balans tussen handhaving en preventie bij jongeren (11

opmerkingen): een fractie kan vragen om meer nadruk op jongerenwerk en perspectief naast handhaving.

Bevestiging — staat al in het akkoord

- **Handhaving, politie & zichtbaarheid** — zichtbare aanpak (88 opmerkingen, +50 ook genoemd)
- **Afval, zwerfvuil & verloedering** — overlast daadkrachtig aanpakken (42 opmerkingen, +15 ook genoemd)
- **Fatbikes & overlast tweewielers** — fatbikes benoemd in akkoord (33 opmerkingen, +18 ook genoemd)

Aanvullend op de lijn van het akkoord — de penvoerder verwerkt dit direct

- **Handhaving, politie & zichtbaarheid** — samenwerking politie/wijkagent (88 opmerkingen, +50 ook genoemd)

Politieke keuze — voor de fracties

- **Jongeren, hangplekken & perspectief** — balans handhaving vs. preventie (11 opmerkingen, +11 ook genoemd)

Een bruisend Gouda — economie, cultuur en levendigheid

Gesloten vragen: Ondernemersklimaat en (binnen)stad **steun** (72/21/8, n=1004); Toerisme **aandacht** (61/29/9, n=990); Cultuur **steun** (72/18/10, n=990).

De uitkomst. Ondernemen en cultuur hebben brede steun (beide 72%), toerisme een ruime meerderheid (61%) met relatief veel 'neutraal'. Het grootste open thema — cultuur koesteren en niet korten (131 opmerkingen) — ondersteunt de lijn juist; de kritische tegengeluiden (cultuur 'uit eigen broek', 38) zijn een minderheid.

Wat dit betekent. Een meerjarig cultuurperspectief mét zekerheid, 'ja, mits' voor ondernemers en toerisme op maat staan in het akkoord en worden bevestigd. Aanvullende punten op de lijn van het akkoord zijn er niet. Drie keuzes liggen open als politieke keuze: terrassen op de Markt (binnen het toerisme-thema), de hoogte en vorm van culturele steun — 'eigen broek' versus subsidie (38) — en de positie van kleinere culturele initiatieven naast de grote instellingen (35).

Bevestiging — staat al in het akkoord

- **Cultuur koesteren & financieren (niet korten)** — meerjarig perspectief mét zekerheid (131 opmerkingen, +54 ook genoemd)
- **Toerisme, binnenstad, terrassen & horeca** — toerisme op maat, horeca-handhaving (86 opmerkingen, +42 ook genoemd)
- **Ondernemen, regels & 'ja-mits'** — 'ja, mits' staat in akkoord (46 opmerkingen, +20 ook genoemd)

Politieke keuze — voor de fracties

- **Toerisme, binnenstad, terrassen & horeca** — terrassen op de Markt (86 opmerkingen, +42 ook genoemd)
- **Cultuur: eigen broek / ondernemerschap** — hoogte & vorm culturele steun (38 opmerkingen, +3 ook genoemd)

- **Kleine/overige culturele instellingen naast C4** — positie kleinere initiatieven (35 opmerkingen, +13 ook genoemd)

Een toekomstbestendig Gouda — duurzaamheid, energie en afval

Gesloten vragen: Klimaat **verdeeld** (42/22/36, n=1004); Afvalscheiding **aandacht** (68/15/17, n=997).

De uitkomst. Klimaat is verdeeld (42% goede keuze), maar dat betekent niet minder ambitie: van de inwoners die de klimaatlijn afwezen wil een ruime meerderheid juist méér tempo — de spanning zit tussen ambitie en betaalbaarheid/uitvoerbaarheid, niet tussen vóór en tegen. Afvalscheiding heeft een meerderheid (68%), maar de schrijvers zijn merkbaar kritischer (+7); het grootste open thema (afval/nascheiding, 174 opmerkingen) gaat over de uitvoering, niet over het doel.

Wat dit betekent. Bij afval is ‘gebruiksgemak voorop, de stad is gehoord’ al de lijn in het akkoord en wordt bevestigd; zero-emissie is belegd in de samenwerkingsafspraken. Één aanvulling op de lijn: de specifieke overlast rond ondergrondse containers erkennen (40 opmerkingen) — dat kan de penvoerder direct toevoegen. Als politieke keuze ligt vooral het klimaattempo open: de stad is verdeeld tussen ambitieuzer (93) en temporiseren (26) en vraagt om duidelijkheid over tempo en financiering van de energietransitie (38). Een fractie kan hier een uitspraak over zowel tempo als dekking vragen.

Bevestiging — staat al in het akkoord

- **Afval: nascheiding, rust & duidelijkheid** — gebruiksgemak voorop; stad gehoord (174 opmerkingen, +66 ook genoemd)
- **Zero-emissie & ondernemers/bevoorrading** — belegd in samenwerkingsafspraken (10 opmerkingen, +2 ook genoemd)

Aanvullend op de lijn van het akkoord — de penvoerder verwerkt dit direct

- **Ondergrondse containers & overlast** — specifieke overlast erkennen (40 opmerkingen, +20 ook genoemd)

Politieke keuze — voor de fracties

- **Klimaat ambitieuzer / urgentie** — tempo richting klimaatneutraliteit (93 opmerkingen, +12 ook genoemd)
- **Klimaat temporiseren / betaalbaar / vrijheid** — tempo richting klimaatneutraliteit (26 opmerkingen, +40 ook genoemd)
- **Energietransitie: duidelijkheid & financiering** — tempo & financiering (38 opmerkingen, +17 ook genoemd)

Een zorgzaam Gouda — zorg, welzijn en armoede

Gesloten vragen: Omzien naar elkaar **aandacht** (55/26/18, n=993); Preventie en kosten zorg **steun** (78/16/6, n=972).

De uitkomst. Preventie en kostenbeheersing in de zorg hebben brede steun (78%). ‘Omzien naar elkaar’ staat zwakker (55%) en de schrijvers zijn hier het sterkst kritischer van alle onderwerpen (+14): de opmerkingen lezen ‘omzien’ deels als verkapte bezuiniging die mantelzorgers en vrijwilligers overvraagt, en benadrukken dat professionele zorg nodig blijft. De reserve is dus serieus, ook al steunt het gesloten cijfer de lijn.

Wat dit betekent. Dat de overbelasting van mantelzorgers en 'elke euro naar zorg, niet naar bureaucratie' al in het akkoord staan, wordt bevestigd. Één aanvulling op de lijn: het wantrouwen rond 'omzien als bezuiniging' wegnemen door te verduidelijken wat er wél en niet mee bedoeld is — dat verwerkt de penvoerder direct. Drie keuzes liggen open als politieke keuze: de hoogte van de armoedegrens (130%-norm, 40 opmerkingen), de vraag of besparingen uit preventie vooraf mogen worden ingeboekt (27) en een garantie dat professionele zorg op peil blijft (38).

Bevestiging — staat al in het akkoord

- **Mantelzorg & grens informele zorg** — overbelasting mantelzorg in akkoord (24 opmerkingen, +18 ook genoemd)
- **Kostenbeheersing & efficiëntie zorg** — elke euro zorg, niet naar bureaucratie (7 opmerkingen, +11 ook genoemd)

Aanvullend op de lijn van het akkoord — de penvoerder verwerkt dit direct

- **Bezuinigingsperceptie & 'verhulde keuze'** — wantrouwen wegnemen rond normalisatie (36 opmerkingen, +22 ook genoemd)

Politieke keuze — voor de fracties

- **Armoede, inkomensgrens & eerlijke verdeling** — hoogte armoedegrens / 130%-norm (40 opmerkingen, +37 ook genoemd)
- **Preventie: steun en twijfel over besparing** — besparingen vooraf inboeken (27 opmerkingen, +18 ook genoemd)
- **Professionele zorg blijft nodig** — garantie professionele zorg op peil (38 opmerkingen, +10 ook genoemd)

Een verbonden en inclusief Gouda — sociale basis, inclusie en integratie

Gesloten vragen: Huisvesting scholen en gelijke kansen **steun** (80/15/5, n=977); Nieuwkomers en spreidingswet **steun** (71/13/16, n=963).

De uitkomst. De lijn nieuwkomers en spreidingswet houdt 71% steun, schoolhuisvesting 80% — er is geen stadsbrede verdeeldheid. Het grootste open thema lijkt kritisch (nieuwkomers soberder/minder, 80 opmerkingen), maar dat is zelfselectie: van die 80 schrijvers wees 72% het beleid óók in de gesloten vraag af, en van de 195 steuners die iets schreven plaatsten er maar 7 een kritische opmerking. De kritiek komt dus vrijwel volledig uit de tegenstemmende minderheid; het brede draagvlak staat overeind.

Wat dit betekent. De Goudse aanpak — spreidingswet, meedoen vanaf dag één, taal/werk/sport, en het IHP onverkort uitvoeren — wordt bevestigd. Aanvullende punten op de lijn van het akkoord zijn er niet. Als politieke keuze liggen drie keuzes open: de toon richting het COA en de hoogte/soberheid van de opvang (waar de kritische minderheid om vraagt, 80 opmerkingen — weeg dit tegen de 71% steun), het expliciet benoemen van regenboog- en inclusiebeleid met KPI's (11) en het standpunt over onderwijs op geloofsbasis (17).

Bevestiging — staat al in het akkoord

- **Gastvrij + houden aan spreidingswet** — spreidingswet + meedoen vanaf dag één (49 opmerkingen, +20 ook genoemd)
- **Integratie: werk, taal & meedoen** — taal/werk/sport vanaf dag één (58 opmerkingen, +36 ook genoemd)

- **Schoolgebouwen, IHP & kansengelijkheid** — IHP onverkort uitvoeren (57 opmerkingen, +17 ook genoemd)

Politieke keuze — voor de fracties

- **Nieuwkomers kritisch / minder / soberder** — toon richting COA, hoogte opvang (80 opmerkingen, +30 ook genoemd)
- **LHBTI+ & diversiteit** — regenboog-/inclusiebeleid (11 opmerkingen, +4 ook genoemd)
- **Onderwijs op geloofsbasis (voor/tegen)** — standpunt geloofsonderwijs (17 opmerkingen, +6 ook genoemd)

Een sportief Gouda — sport, verenigingen en accommodaties

Gesloten vragen: Sportaccommodaties **aandacht** (47/37/16, n=972).

De uitkomst. Sportaccommodaties is in de gesloten vraag niet overtuigend gedragen — maar 47% noemt het een goede keuze en 37% staat neutraal — en de schrijvers zijn fors kritischer (+12). Het grootste open thema, ‘ten koste van wat / eerst de afweging’ (71 opmerkingen), weerspiegelt dus een reël verdeeld beeld, geen minderheidsgeluid. Dit is een echt richtingssignaal: de stad wil de afweging en de dekking expliciet zien.

Wat dit betekent. Dat het akkoord inzet op een eerlijker speelveld, toegankelijke sport en extra aandacht voor jeugd en minima, wordt bevestigd. Aanvullende punten op de lijn van het akkoord zijn er niet. Als politieke keuze ligt de kernvraag open: welke sportinvesteringen wél en niet, en ten koste van wat (71 opmerkingen)? Een fractie kan vragen de afweging en de dekking van sportaccommodaties expliciet te maken vóórdat er besloten wordt.

Bevestiging — staat al in het akkoord

- **Subsidie, clustering & verenigingen zelf veranderen** — eerlijker speelveld in akkoord (62 opmerkingen, +16 ook genoemd)
- **Breedtesport, gezondheid, jeugd & ouderen** — toegankelijke sport, jeugd/minima (46 opmerkingen, +15 ook genoemd)
- **Betaalbaar sporten voor minima & jeugd** — extra aandacht minder vanzelfsprekend meedoen (16 opmerkingen, +10 ook genoemd)

Politieke keuze — voor de fracties

- **Ten koste van wat / geld al genoeg / afweging** — welke sportinvesteringen, ten koste waarvan (71 opmerkingen, +16 ook genoemd)

Een betrouwbaar Gouda — bestuur, participatie en gemeentelijke financiën

Gesloten vragen: Burgerparticipatie **steun** (70/19/10, n=968); Financien **aandacht** (63/23/14, n=941).

De uitkomst. Burgerparticipatie heeft steun (70%). Financien heeft een meerderheid (63%), maar de schrijvers zijn fors kritischer (+12); hun opmerkingen weerspiegelen reële verdeeldheid over de kóers — sparen versus investeren, en de lasten — niet over de vraag óf de financiën op orde moeten zijn. Rode draad bij participatie: maak haar geloofwaardig door terug te koppelen wat er met inbreng gebeurt.

Wat dit betekent. Dat participatie het vertrekpunt is, de OZB maximaal met de inflatie meegroeit, de financiële kaders strak zijn en de raad zijn mandaat neemt, staat in het akkoord en wordt bevestigd. Één aanvulling op de lijn: de scepsis over participatie ('voeling kwijt') adresseren door de geloofwaardigheid — terugkoppeling — expliciet te borgen. Als politieke keuze ligt de financiële kóers open: de afweging investeren versus sparen (62 opmerkingen) en de ruimte om het overschot anders in te zetten (30). Een fractie kan hier een richtingsuitspraak vragen.

Bevestiging — staat al in het akkoord

- **Participatie geloofwaardig: status & terugkoppeling** — participatie als vertrekpunt in akkoord (63 opmerkingen, +28 ook genoemd)
- **OZB, lasten & betaalbaarheid plannen** — OZB max. inflatie in akkoord (26 opmerkingen, +8 ook genoemd)
- **Financien op orde / niet meer uitgeven dan er is** — strakke financiële kaders (27 opmerkingen, +22 ook genoemd)
- **Raad is gekozen — neem mandaat / maak keuzes** — rolopvatting raad (41 opmerkingen, +11 ook genoemd)

Aanvullend op de lijn van het akkoord — de penvoerder verwerkt dit direct

- **Participatie: scepsis & 'voeling kwijt'** — geloofwaardigheid participatie borgen (25 opmerkingen, +34 ook genoemd)

Politieke keuze — voor de fracties

- **Overschot, sparen & bezuinigen** — gelegenheid tot herbevestiging spaaroptie (30 opmerkingen, +27 ook genoemd)
- **Durf te investeren / blijf investeren** — afweging investeren vs. sparen (62 opmerkingen, +10 ook genoemd)

Door alle hoofdstukken heen klonk daarnaast één terugkerend signaal — het is als kruissnijdend thema “Concreet maken” apart zichtbaar gemaakt: maak de plannen concreet, meetbaar en uitvoerbaar. Dat verwerken we in het uitvoeringsplan.

Deze richtingen zijn een weergave van wat de stad heeft ingebracht. Zij vervangen geen politiek besluit: de fracties wegen de punten die openstaan als politieke keuze, de penvoerder verwerkt de aanvullende punten op de lijn van het akkoord. Met de stad, niet vóór de stad.